

Ameerika haudmemädaniku (AHM) uuringud

ANALÜÜSIMEETODID

Analüüs	Materjal	Meetod	Metoodika	Osakond
AHM tekitaja <i>Paenibacillus larvae</i> isoleerimine.	haue, vastsed, mesilased, langetis, vaha mesi, õietolm	Bakterioloogiline külv ja samastamine	5DB-TJ-14	Bakterioloogia- patoloogia
AHM tekitaja <i>Paenibacillus larvae</i> isoleerimine (spooride arvukuse määramine)	mesi		5DB-TJ-14*	

* akrediteerimata

Uuritakse *P. larvae* eluvõimeliste spooride (eoste) olemasolu proovis.

ANALÜÜSE TEOSTAV LABORATOORIUM

Kreutzwaldi 30, Tartu

PROOVIDE VÕTMINE, SÄILITAMINE JA SAATMINE

Proovide võtmine ja pakkimine

- Haigustunnuste puhul võetakse haudme ja vastsete proov.
- Haiguskahtluse korral uuritakse ka *P. larvae* spooride olemasolu teistes uurimismaterjalides.
- Monitooringu eesmärgil võib ühest mesila mitmest perest võetud meeproove uurida ühe koondproovina. Selleks peab iga pere proovi võtma eraldi proovinõusse, laboris moodustatakse koondproov. Tekitaja esinemisel korral saab tellida eraldi uuringud (kui proovide kogused olid piisavad), vastav soov märkida tellimisel kohe kaaskirjale.

Uurimis- materjal	Kogus (vähemalt)	Kirjeldus
Haudmekärg	≥ 20 cm ²	Võimalikult palju haigeid ja surnud vastseid sisaldav või värvi muutnud osa lõigatakse välja. Pakitakse paberisse/paberkotti ning pannakse puust või kartongist karp. NB! Mitte võtta meekärke.
Vastsed	≥ 5 tk	Haigustunnustega/surnud vastsed võetakse spaatli, vatitiku, mikropintsettide vms vahendi abil väikesesse kaanega suletavasse proovinõusse.
Mesilased	≥ 50 tk	Kogutakse sobivasse kaanega suletavasse proovinõusse. Mesilased surmatakse sügavkülmutades (proovinõu pannakse sügavkülma) ja hoitakse kuni laborisse saatmiseni külmutatuna.
Langetis	≥ pool teeklaasi (100- 200 ml).	Võetakse tavaliselt pärast puhastuslendu või mesilasperede esimesel läbivaatusel. Pakitakse pappkarpi, paberkotti või kaanega suletavasse karp/proovinõusse.
Mesi	≥ 50 g	Võetakse lusikaga haudme ja meekärje piirilt. Kogutakse proovinõusse või puhtasse purki. <u>Veendutakse et proovianum on väliselt puhas ja kaas korralikult (lekkekindlalt) suletud.</u> Transpordil laborisse peavad proovinõud jääma püstisesse asendisse.
Õietolm	≥ 20 g	Kogutakse proovinõusse või puhtasse purki. Veendutakse et proovianum on väliselt puhas ja kaas korralikult (lekkekindlalt) suletud.
Vaha/Vahakärg	≥ 20 g	Pakitakse paberisse/paberkotti.

Proovide märgistamine ja kaaskiri

Proovinõud ja pakendid on väliselt puhtad. Proovid märgistatakse selgelt ja üheselt mõistetavalt. Koos proovidega saadetakse laborisse korrekselt täidetud ja piisavalt infot sisaldav kaaskiri mesila proovide uurimiseks, mille leiab VTL-i kodulehelt [tellimuste vormid](#) alt.

Proovide laborisse saatmine

Haudmekärg, vastsete proovid, langetis hoitakse laborisse saatmiseni jahedas või 2 – 8°C, mesilased hoitakse külmutatult, laborisse saadetakse jahedas (soovitavalt termokastis ja külmkehadega).

Mesi, õietolm ja vaha hoitakse toatemperatuuril või jahedas, saadetakse laborisse toatemperatuuril või jahedas.

ANALÜÜSI TEOSTAMISE AEG

7-17 tööpäeva

ANALÜÜSIMEETODID

- Bakterioloogiline külv ja samastamine – analüüsi käigus külvatakse uurimismaterjal tardsöötmele, et tuvastada tekitaja spooride moodustatud kolooniaid, samastatakse biokeemilisi testidega või MALDI-TOF MS kasutades.
- Mee- ja vahaproovidest tekitaja arvulise määramise puhul tehakse meest 1:1 lahjendused, mis külvatakse agarplaatidele ja kasvanud kolooniad loendakse.
- Meeproovist tekitaja arvulise määramise puhul tehakse meest 1:1 lahjendused, mis külvatakse agarplaatidele ja kasvanud kolooniad loendakse.

NB! Meeproovist tekitaja määramise analüüs on tundlikum, kuna meetodil on kontsentreerimise etapp. Meeproovist tekitaja arvulise määramise puhul uuritakse lahjendatud mett ja arvutatakse kolooniaid moodustavate ühikute (cfu) arv milliliitri mee kohta.

TÄIENDAV INFO JA KONTAKTID

bakterioloogia-patoloogia osakond. Kontakt tel. 738 6120, e-post: bakterioloogia@vetlab.ee

Koostatud: 16.10.2019

Koostanud: Age Kärssin